

Arengukava ettepanekud 16.05.-06.06.2024

Esitaja	Ettepaneku sisu	Vallavalitsuse kommentaar
K.S.	<ul style="list-style-type: none"> • Võibolla peaks puudutama täpsemalt näiteks keskkonna hoidmise viise. • Kultuuripärand - sh riiklik arheoloogiline kultuuripärand, ajalooliste hoonete ja rajatiste (Maalinn) säilitamine ja hoiakud. • Loodusvarade ja maavarade majandamine pärandilist elu- ja looduskeskkonda säästvalt. • Võibolla peaks lisama loodushoiu mõttes jäätmete minimeerimise eesmärgi. • Energia kasutamise optimeerimise ja lokaalenergeetika võimaluste avardamise eesmärgi. 	<p>Arvestatud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ptk 1.2 Läbivad põhimõtted ja strateegilised valdkonnad - kultuuripärandist ja säästlikust elukorraldusest on üldsõnaliselt juttu; • Ptk 1.3.2. Tegevussuund 1: kultuuripärandi hoidmine ja arendamine – maalinn, kirikud, muud objektid (nt munakiviteed) jne kajastatud; • ARK ettepanekul lisatud ptk 1.4. TS 3 alla temaatilised tegevused; • Taastuenergia kasutamise osakaalu suurendamine ja energiatõhususe teema on sees ptk-s 1.4. Elukeskkond.
Sotsiaalkomisjon	<ul style="list-style-type: none"> • muuta Muhu valla arengukava 2035 eelnõu peatükk 2. Valdkondlikud arengusuunad ja tegevused, osa 1.3. Inimene, punkt 1.3.3. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid alateema Soovitud seisund sõnastust järgnevalt: lause „Muhu vald hoolib igast kogukonna liikmest“ asendada lausega „Muhu vald hoolib igast kogukonna liikmest, arvestades tema personaalsete eripärade ja vajadustega“. Samas lõigus kirjutada kokku sõnad „põlvkondade vaheline“; • punkt 1.3.3. alateemas Tegevussuund 1: sotsiaal- ja tervishoiuteenuste kättesaadavuse tagamine täiendada lauset „Vaimse tervise teenuste (psühholoogiline nõustamine jms) kättesaadavuse tagamine“ järgnevalt: 	<ul style="list-style-type: none"> • Sõnastusettepanekutega on arvestatud, muudatused vastavalt tehtud; • NEET noorte mõiste selgitus lisatud ptk 1.3.3. mõõdikute juurde.

	<p>„Vaimse tervise teenuste (psühholoogiline nõustamine jms) laiendamine ja kättesaadavuse tagamine“ ning täiendada lauset „Esmatasandi arstiabi osutamiseks tingimuste tagamine, sh perearstikeskuse I korruse kaasajastamine“ järgnevalt: „Esmatasandi arstiabi kättesaadavuse parandamine ja selle osutamiseks tingimuste tagamine, sh perearstikeskuse I korruse kaasajastamine“;</p> <ul style="list-style-type: none"> • punkt 1.3.3. alateemas Tegevussuund 2: teadlikkuse tõstmine, ennetustöö täiendada lauset „Töö NEET noortega“ selgitusega järgnevalt: „Töö NEET-noortega (15–29-aastased noored, kes ei õpi, tööta ega osale koolitusel)“. 	
I.A.	<ul style="list-style-type: none"> • Kõige suurem mure on meil Virtsu sadamaga. Saarte Liinidel puudub täna huvi arvestada Kesselaiu ja Viirelaiu vajadustega, kuna sellist suunist ei ole omaniku (riigi) lähteülesandes. Arvan, et Muhu arengukavas peaks seda teemat kuidagi markeerima, et vajadusel oleks võimalus kuhugi kõrgemale „kaebekirju“ saata. Praegu eksisteerib reaalne oht, et uue parvlaeva tuleku ja seisukai ümberehitusega ei pruugi väikelaevasadam seniselgi kujul säiluda. Kui parvlaeva liiklust suursaartega doteerib nii riik kui ka Saarte Liinid ise, siis väikesaarte ühendus käib täielikult kommertsalustel ja on sisuliselt võrdsustatud hobimerendusega. Saare elanikele tähendab see viimastel aastatel ligi 3 korda kasvanud kulukust Virtsu pool vajalike sõiduvahendite hoidmisel ja mitmeid sadamakorralduslikke ebamugavusi. • Eelmise tegevuskava täitmist kajastavas dokumendis teeksin paranduse – hüdrokopter aastaringset ühenduse pidamist siiski ei võimalda. Tegu ainult talvise 	<p>Arvestatud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Väikesaarte teemad eraldi ptk 1.4. TS 4 all välja toodud; <p>Arengukava lisa l. on kirjeldatud Virtsu jahisadama rekonstrueerimise vajadust.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eelmise tegevuskava täitmist kajastavas dokumendi tekstis parandus tehtud.

	sõiduvahendiga, mis suvel puhkab. Rõhutan seda seetõttu, et aastaringne ühendus vajab veel loomist.	
O.T.	<ul style="list-style-type: none"> • Lisada ptk 1.3.1. tegevussuund 3 tegevus „Suvelaagrite ja –tegevuste, s.h. merehariduslike tegevuste, toetamine“ • Lisada ptk 1.3.2. tegevussuund 2 tegevus „Lautrikohtade ja väikesadamate taastamine, rajamine ja arendamine“ <p>(Seletus: Merelkäimise ajalugu tänapäevases tähenduses Eestis praktiliselt puudub, sellega koos ka sellised ajaloolised lautrikohtad ja sadamad.</p> <p><u>Meil tuleb oma tulevased ajaloolised lautrikohtad ja väikesadamad alles praegu rajada.</u></p>	Arvestatud: <ul style="list-style-type: none"> • Tegevus lisatud ptk 1.3.1. TS 3; • Tegevus lisatud ptk 1.3.2. TS 3.
Arengu- ja rahanduskomisjon	<ul style="list-style-type: none"> • Ptl 1.1. visioonitasandi elanike arvu mõõdik asendada protsent numbriga; • Ptk 1.2. kogukondlikkus – lisada sallivus; • Ptk 1.2. kultuuriline eripära – lisada merkultuur; • Ptk 1.2. strat. arenguvaldkonnad - Inimene – kas „sotsiaalhoolekanne“ asemel on parem termin; • Ptk 1.2. strat. arenguvaldkonnad - Elukeskkond – lisada avatus merele vmt; • Ptk 1.3.1. mõõdikud – kasutada alus- ja üldhariduse asemel lasteaia ja põhikooli õpetajad; • ...- noorsootöö kvaliteedi tase – tuua välja, milline on hindepunktide vahemik; • Ptk 1.3.1. TS 1 korrigeerida sõnastust: Ülevaate koostamine omamine...; • Ptk 1.3.1. TS 2 korrigeerida sõnastust: Muhu kooli ventilatsiooni sisekliima...; 	Arvestatud: <ul style="list-style-type: none"> • Ptk 1.1. mõõdik asendatud numbriga 2300; • Ptk 1.2. kogukondlikkus – lisatud sallivus; • Merkultuur lisatud ptk 1.3.2. TS 1; • Avatus merele lisatud ptk 1.3.2. soovitud seisundisse; • Mõõdikute terminid asendatud, läbivalt toodud välja, millisel skaalal hindeid antakse; • Ptk 1.3.1. TS 1 ja 2 sõnastused korrigeeritud; • Ptk 1.3.2. Soovitud seisund sõnastus korrigeeritud, lisatud tegevus TS 1 ja TS 3; • Ptk 1.3.2. TS 3 tegevus täiendatud „Muhu terviseraja rajamine Piirile“;

	<ul style="list-style-type: none"> ● Ptk 1.3.2. Soovitud seisund - korrigeerida sõnastust: Muhu kultuuripärand ja pärandkultuur on ... ja vastavalt ka TS 1 tegevuse sõnastust, lisada tegevus „Ajalooliste külatänavate ja teede kasutuses hoidmine“; ● ...TS 3 lisada tegevus „Jalgrattamarsruutide rajamine“; ● Muuta Muhu Piiri? terviseraja rajamine; ● Ptk 1.3.3. TS 1 tegevuse „Toetatud elamise eluasemete võimaluste loomine“ – kas lisada joonealuse viitena RT link https://www.riigiteataja.ee/akt/105092023020 ; ● Ptk 1.4. TS 1 tegevus korrigeerida sõnastust „Ühikiire interneti...“ ja „Taastuvenergia kasutamise osakaalu suurendamine“, lisada tegevus „Uudsete lahenduste kasutamine ühistranspordi korraldamisel“; ● Ptk 1.4. TS 3 lisada tegevused „Olemasolevate maavaravarude säästlik kasutamine“, „Erinevate loodusressursside (mets, põllumaad, pärandkooslused jmt) jätkusuutlik kasutamine ja hooldamine“; ● Ptk 1.5. TS 1 lisada tegevus „Kaasaegsete tehnoloogiate kasutuselevõtmine“; ● Ptk 1.5. TS 2 muuta sõnastust „teadlikkuse-ettevõtlikkuse kasvatamine“; ● Ptk 1.5. lisada TS 4 : roheteemad, uued tehnoloogiad, olemasolevate märgistega liitumine teenustel, toodetel ● Ptk 1.6. mõõdikud tuua välja, milline on hindepunktide vahemik (0-9); ● Ptk 1.6. TS 1 muuta sõnastust „Võtmvaldkonnad on kaetud pädevate spetsialistidega“; ● Ptk 1.6. TS 6 lisada tegevus „Sadamate kasutamine merepäästes ja tuletõrje veevõtukohtade rajamiseks“; ● Ptk 1.6. TS 7 muuta sõnastust „Avalikele hoonetele, objektidele ja teenustele ligipääsetavuse tagamine“; 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ptk 1.3.3. TS 1 sõnastust ei muuda ja viidet ei lisa, määrus võib muutuda; ● Ptk 1.4. TS 1 tegevuse sõnastus korrigeeritud, soovitud seisundi kirjeldusse lisatud lause „Transpordi korraldamisel on kasutusel uued lahendused.“ ● Ptk 1.4. TS 3 ja ptk 1.5. TS 1 tegevused lisatud; ● Ptk 1.5. TS 2 sõnastus muudetud ● Ptk 1.5. TS 4 ei lisa, teemad käsitletud teiste tegevussuundade all; ● Hindepunktide vahemikud mõõdikute juurde lisatud; ● Ptk 1.6. TS 1 ja TS 7 sõnastused korrigeeritud; ● Ptk 1.6. TS 6 tegevus lisatud.
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Ptk 1.6. TS 7 muuta sõnastus „Vallavarale parima kasutusotstarbe mõistliku kasutuse leidmine“. 	
Avalik arutelu 06.06.2024		
MTÜ Muhu Turismiassotsiatsioon	<p>Lisada ptk 1.5. tegevussuund 4</p> <p>Tegevussuund 4: Kvaliteetse ja loodussäästliku turismi arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvaliteetsete turismitoodete arendamine ja pakkumine: Tõsta Muhu saare tuntust läbi kõrgkvaliteetsete turismitoodete arendamise, mis väärtustavad kohalikku kultuuri ja loodust. Pakkuda unikaalseid ja autentseid kogemusi, mis toetuvad Muhu rahvapärimusele ja looduslähedusele. • Loodussäästliku turismi toetamine: Arendada ja propageerida turismivõimalusi, mis on kooskõlas säästva arengu põhimõtetega. Edendada praktilisi lahendusi, mis vähendavad turismi ökoloogilist jalajälge ja säilitavad saare loodusväärtused. • Kohaliku kultuuri ja looduse esiletõstmine: Korraldada üritusi ja tegevusi, mis toovad esile Muhu unikaalset kultuuri- ja looduspärandit. Toetada kohalikke giide ja teenusepakkujaid, kes aitavad külastajatel paremini mõista ja hinnata Muhu kultuuri ja looduskeskkonda. • Turismi kaudu kohaliku majanduse ja ettevõtjate toetamine: Luua ja arendada koostöövõrgustikke kohalike ettevõtjate, valla ja turismisektori vahel, et turism toetaks valla majandusarengut. Pakkuda koolitusi ja tuge kohalikele ettevõtjatele, et parandada nende valmisolekut ja suutlikkust pakkuda kvaliteetseid turismiteenuseid. Kohelda kõiki ettevõtjaid võrdselt ja vabastada kohalikud ettevõtted reklaamimaksust. 	<p>Arvestatud:</p> <p>Ptk 1.5. soovitud seisundi kirjeldusse lisati lause: Muhu saare tuntus on tõusnud läbi kõrgkvaliteetsete, kohalikku kultuuri ja loodust väärtustavate toodete (sh turismitoodete) arendamise ja pakkumise; Ptk 1.5. lisati tegevussuund 4. kvaliteetse ja loodussäästliku turismi arendamine – ning vastavad tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvaliteetsete turismitoodete arendamine ja turundamine; • Kestliku turismi arendamine; • Sujuva külastajateekonna arendamine. <p>Kohaliku kultuuri ja looduse esiletõstmine on kirjeldatud nii ptk 1.3.2 kui ka 1.4, seda teemat ptk.1.5. uuesti sisse ei toodud. Koostöövõrgustike tegevus, ka koolitused ja toodete/teenuste arendamine on kirjeldatud ptk.1.5. tegevussuuna 3 all. Reklaamimaksu puudutav ei ole arengukava teema, hinnastamise põhimõtete muutmiseks on vaja vastava määruse muutmist volikogus.</p>
Eraisikud	<p>Lisada ptk 1.4. TS 1 alla kahesuunalise elektrivõimekuse tõstmine nii palju kui vähegi võimalik!;</p> <p>Lisada ptk 1.4. TS 3 alla kudealade taastamine.</p>	<p>Lisatud tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ptk1.4. TS 1 Kahesuunalise elektrivõimekuse tõstmine.

		<ul style="list-style-type: none">• Ptk1.4. TS 3 Koelmualade (ja kalade rändeteede) soodsa seisundi taastamine ja säilitamine.
--	--	--